

ISSN 0235 – 3490

АРХЕОЛОГІЯ

ПУБЛІКАЦІЇ АРХЕОЛОГІЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ

НОВІ ВІДКРИТТЯ
І ЗНАХІДКИ

СТАТТІ

РЕЦЕНЗІЇ

ХРОНІКА

ПАМ'ЯТЬ

АРХЕОЛОГІЇ

ДИСКУСІЇ

АРХЕОЛОГІЯ

ЗА РУБЕЖЕМ

ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК

АРХЕОЛОГІЇ

2•2001

У журналі вміщено статті з проблем давньої історії та археології від первісності до середньовіччя, публікації нових матеріалів і результатів досліджень пам'яток на території України та за рубежем, біографічні матеріали, рецензії та хроніку.

Для археологів, істориків, краєзнавців, учителів історії, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

В журнале помещены статьи по проблемам древней истории и археологии от первобытности до средневековья, публикации новых материалов и результатов исследований памятников на территории Украины и за рубежом, биографические материалы, рецензии и хроника.

Для археологов, историков, краеведов, учителей истории, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

П.П. ТОЛОЧКО (головний редактор),

В.Д. БАРАН, К.П. БУНЯТЯН, І.С. ВІНОКУР,
М.І. ГЛАДКИХ, А.А. ЗАЛІЗНЯК,

В.М. ЗУБАР (відповідальний секретар),

С.Д. КРИЖИЦЬКИЙ (заступник головного
редактора), В.К. МІХЕЄВ, О.П. МОЦЯ,

В.Ю. МУРЗИН, В.В. ОТРОЩЕНКО,

В.Н. СТАНКО, Р.В. ТЕРПИЛОВСЬКИЙ,

Г.М. ТОЩЕВ, В.М. ЦИГИЛИК,

Є.В. ЧЕРНЕНКО

Адреса редакції

04210 Київ—210,
просп. Героїв Сталінграда, 12
Телефон 418-91-38

Друкується за постановою
редакційної колегії журналу

Редактор *О.І. Калашнікова*

Художній редактор
канд. іст. наук *М.М. Ієвлєв*

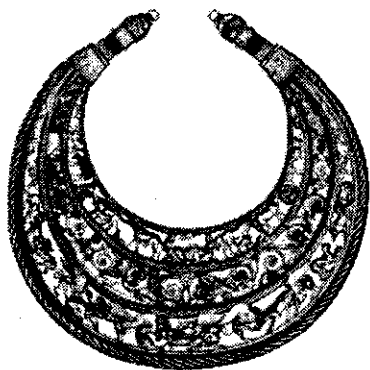
Технічний редактор
Т.М. Шендерович

Комп'ютерна верстка
О.О. Канигіної

Здано до набору 25.06.2001. Підписано до друку 22.10.2001. Формат 70×108/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 15,20. Обл.-вид. арк. 17,11. Тираж 650 прим. Зам. 604.

Оригінал-макет виготовлено та тираж видруковано
Видавничим домом «Академперіодика» вул. Терещенківська, 4

АРХЕОЛОГІЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ЗАСНОВАНИЙ У БЕРЕЗНІ 1989 р.

ВИДАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

КИЇВ • 2 • 2001

ЗМІСТ

Статті

ОСТРОВЕРХОВ О.С. Склярство білозерського часу	3
КРИЖИЦЬКИЙ С.Д. Ольвія і скіфи у V ст. до н. е. До питання про скіфський «протекторат»	21
ГУДКОВА О.В. Про участь сарматів у виникненні черняхівської культури	36
РУСЯЄВА А.С. Домашні святилища і культи в античних містах Північного Причорномор'я VI—II ст. до н. е.	41
БОГУСЛАВСЬКИЙ Г.С. До питання про етнічну приналежність поховань за обрядом кремації салтово-маяцької культури	52
СМИРНОВ С.В. Про співвідношення теоретичного та конкретно-історичного в дослідженні антропогенезу в археології	57
МАГОМЕДОВ Б.В. Гепіди. Історичні відомості та археологічні реалії	70

Публікації археологічних матеріалів

ПРИХОДНЮК О.М., [СВДОКИМОВ Г.Л.], ДАНИЛКО Н.М. Ранньо-середньовічне поховання кочовика із с. Суханове на Херсонщині	77
ІВАНОВА С.В. Поховання з отворами від жердин у ямній культурі Північно-Західного Причорномор'я	83
КОВПАНЕНКО Г.Т., СКОРИЙ С.А., БАТУРЕВИЧ Є.Ю. Поховання передскіфського та ранньоскіфського часу біля с. Іванівка у Пороссі ...	94
САПОЖНИКОВ І. В., СЕКЕРСЬКА О. П. Археозоологія поселення Велика Акаржа (матеріали до реконструкції господарсько-культурного типу пізньопалеолітичних степових мисливців)	103
ПЕТРАУСКАС О.В. Могильник та поселення черняхівської культури біля с. Дідівщина (за матеріалами розкопок Валерії Козловської)	111

До історії стародавнього виробництва

ВОЗНЕСЕНСКАЯ Г.А. Технология железообработки на древнерусских городищах Южного Буга 122

Дискусії

АЛЕКСЕЕВ В.П. О «скифском оружии» на ольвийских монетах и об этнической принадлежности лучника на монетах с именем ΣΩΣΤΡΑ 128

КОЛИБЕНКО О. До питання про локалізацію єврейського некрополя в Переяславі Руському 135

Нові відкриття і знахідки

СМЫЧКОВ К.Д. Новые моливдовулы византийского Херсона 140

КРАВЧЕНКО Н.М., АБАШИНА Н.С. Докирилівський напис на пряслиці з ранньослов'янського поселення Обухів II 144

Хроніка

ЗАЛІЗНЯК Л. Археологічний експеримент у Києво-Могилянській академії 148

Пам'ять археології

МАТВІЄНКО А.А. Листи М.І. Драгомирова до В.Б. Антоновича 150

На допомогу вчителів

МАКСИМОВ Є.В., СТЕПАНОВИЧ О.С. Загадка Зарубського монастиря 152

Рецензії

ВІНОКУР І.І. Михайло Брайчевський. Вибрані твори: Історико-археологічні студії. Публіцистика 159

АЛЕШКЕВИЧ Я., БАЛАГУРІ Е., ФОДОР І. П.П. Толочко (керівник авторського колективу), Д.Н. Козак, О.О. Моця, В.Ю. Мурзін, В.В. Отрощенко, С.П. Сегеда. Етнічна історія давньої України 161

КАЇРА С.С. П.П. Толочко (керівник авторського колективу), Д.Н. Козак, О.О. Моця, В.Ю. Мурзін, В.В. Отрощенко, С.П. Сегеда. Етнічна історія давньої України 164

АНДРОЩУК Ф.О. О. Грьон, Ф. Хедигер, П. Бенніс. Поховальні пам'ятки епохи вікінгів в світлі нових археологічних досліджень у Данії 170

Наші автори 173

Список скорочень 175

СОДЕРЖАНИЕ

Статьи

ОСТРОВЕРХОВ А.С. Стеклоделие белозерского времени	3
КРЬЖИЦКИЙ С.Д. Ольвия и скифы в V в. до н. э. К вопросу о скифском «протекторате»	21
ГУДКОВА А.В. Об участии сарматов в возникновении черняховской культуры	36
РУСЯЕВА А.С. Домашние святилища и культы в античных городах Северного Причерноморья VI—II вв. до н. э.	41
БОГУСЛАВСКИЙ Г.С. К вопросу об этнической принадлежности захоронений по обряду кремации салтово-маяцкой культуры	52
СМИРНОВ С.В. О соотношении теоретического и конкретно-исторического в исследовании антропогенеза в археологии	57
МАГОМЕДОВ Б.В. Гепиды. Исторические сведения и археологические реалии	70

Публикации археологических материалов

ПРИХОДНЮК О.М., ЕВДОКИМОВ Г.Л. , ДАНИЛКО Н.М. Раннесредневековое захоронение кочевника из с. Суханово на Херсонщине	77
ИВАНОВА С.В. Погребения с отверстиями от жердей в ямной культуре Северо-Западного Причерноморья	83
КОВПАНЕНКО Г.Т., СКОРЫЙ С.А., БАТУРЕВИЧ Е.Ю. Погребения предскифского и раннескифского времени у с. Ивановка в Поросье	94
САПОЖНИКОВ И. В., СЕКЕРСКАЯ Е. П. Археозоология поселения Большая Аккаржа (материалы к реконструкции хозяйственно-культурного типа позднепалеолитических степных охотников)	103
ПЕТРАУСКАС О.В. Могильник и поселение черняховской культуры возле с. Дедовщина (за материалами раскопок Валерии Козловской)	111

К истории древнего производства

ВОЗНЕСЕНСКАЯ Г.А. Технология железообработки на древнерусских городищах Южного Буга	122
---	-----

Дискуссии

АЛЕКСЕЕВ В.П. О «скифском оружии» на ольвийских монетах и об этнической принадлежности лучника на монетах с именем ΣΩΕΤΡΑ	128
КОЛЫБЕНКО А. К вопросу о локализации еврейского некрополя в Переяславе Русском	135

Новые открытия и находки

СМЫЧКОВ К.Д. Новые моливдовулы византийского Херсона	140
КРАВЧЕНКО Н.М., АБАШИНА Н.С. Докириллическая надпись на пряслице из раннеславянского поселения Обухов II	144

Хроника

ЗАЛИЗНЯК Л. Археологический эксперимент в Киево-Могилянской академии 148

Память археологии

МАТВИЕНКО А.А. Письма М.И. Драгомирова к В.Б. Антоновичу 150

В помощь учителю

МАКСИМОВ Е.В., СТЕПАНОВИЧ А.С. Загадка Зарубского монастыря 152

Рецензии

ВИНОКУР И.И. Михаил Брайчевский. Избранные произведения: Историко-археологические занятия. Публицистика 159

АЛЕШКЕВИЧ Я., БАЛАГУРИ Э., ФОДОР И. П.П. Толочко (руководитель авторского коллектива), Д.Н. Козак, О.О. Моця, В.Ю. Мурзин, В.В. Отрощенко, С.П. Сегеда. Етнічна історія давньої України 161

КАИРА С.С. П.П. Толочко (руководитель авторского коллектива), Д.Н. Козак, О.О. Моця, В.Ю. Мурзин, В.В. Отрощенко, С.П. Сегеда. Етнічна історія давньої України 164

АНДРОЦУК Ф.А. О. Грѣн, Ф. Хедигер, П. Беннис. Похоронные памятники эпохи викингов в свете новых археологических исследований в Дании 170

Наши авторы 173

Список сокращений 175